

Laanet var en absolut uomgængelig Nødvendighed, saaledes som det ogsaa af Rigsdagen og fra alle Sider erkendtes. Der var den Gang ikke noget Menneske, der tænkte sig, at dette Laan kunde undværes. Derfor blev det tiltraadt fra alle Sider, ligesom man ogsaa fandt Laanebetingelserne relativt gunstige. Jeg kan ganske henvisse til den Fremstilling, jeg under Finanslovens første Behandling gav af disse Forhold, en Fremstilling, som ikke paa nogen Maade er blevet modbevist ved Bankkommissionens Beretning. Laanet var altsaa en absolut Nødvendighed, og der behøvedes hverken Glückstadt eller nogen anden for at overbevise Regeringen derom; derom var jeg fuldkommen paa det rene. Spørgsmaalet var kun, om det skulde være et indenlandsk eller et udenlandsk Laan, og et udenlandsk Laan vilde paa det Tidspunkt praktisk talt siges et amerikansk Laan.

Det er nu af det ærede Medlem Hr. Stauning sagt — og det er jo et mærkeligt Eksempel paa, hvor langt man kommer i Polemikken i dette høje Ting — sagt, at jeg havde benægtet, at Glückstadt havde haft en Finger med i dette Laan! Som om jeg ikke ved Laanets Forelæggelse udtrykkeligt meddelte, hvad for øvrigt alle vidste, at Laanet var afsluttet af Glückstadt under hans Ophold i Paris som Statens Repræsentant ved Forhandlingerne om Erstatningssummen. Og det ærede Medlem meddeler endvidere, at Nationalbanken fra-raadede Laanet. Dette er jo fuldkommen urigtigt. Nationalbanken udtalte, som det ærede Medlem kan læse sig til ogsaa i Bankkommissionens Beretning, under 1. Oktober 1920, at den principielt var imod udenlandske Laan, men mener, at med Hensyn til Betalingen til Reparationskommissionen vilde Pengene ikke kunne tilvebringes ved et Laan i Indlandet. Det var ogsaa det, jeg meddelte Rigsdagen. Men for at være ganske sikker i min Sag, da der jo havde været Tale om indenlandsk Statslaan og fra visse Sider ogsaa været gjort Anstrengelser i den Retning, foranledigede jeg, at der ogsaa fremkom en Udtalelse fra den da siddende Valutakommission — det var det, det ærede Medlem Hr. Rode var stærkt inde paa.

Her foreligger for saa vidt en undskyldelig Fejltagelse, som det ærede Medlem Hr. Rode kunde støtte sig paa en Udtalelse af et Medlem af den daværende Valutakommission, Redaktør Thalbitzer. Jeg sigter ikke Redaktør Thalbitzer for i tendentios Hensigt at have skrevet, hvad han har skrevet i „Finanstidende“, det har sikkert

beroet paa en svigtende Hukommelse hos ham, som det kan hændes for alle; men jeg har her Valutakommissionens Udtalelse angaaende dette Spørgsmaal, og denne Udtalelse holder sig ret nær op ad Nationalbankens Udtalelse, idet den i Almindelighed udtaler sig for indenlandske Laan fremfor udenlandske, men tilføjer: „Imidlertid er der en uafvendelig Udgiit, som i nær Fremtid vil komme til at paahvile Staten, nemlig Overtagelsessummen for Nordslesvig. Under de nuværende Pengeforhold maa det anses for lidet sandsynligt, at den fornødne Sum vil kunne tilvebringes ved Laan her i Landet, og i hvert Fald vil Betalingssummen ikke kunne tilvebringes ved Hjælp af danske Kroner, uden at disse kastes ud paa det internationale Mærked med yderligere Kursnedgang til Følge. For Tilvebringelsen af de til Overtagelsen af Nordslesvig fornødne Midler vilde Kommissionen derfor afgjort anse et udenlandsk Laan for paakrævet.“ Intet kan dog være klarere end denne Udtalelse, og intet kan bedre vise, at jeg med fuld Ret har henvist til en enstemmig afgiven Erklæring fra Valutakommissionen.

Saa er der rettet Bebrejdelse til mig, fordi Glückstadt ordnede dette Laan. Det er jo den Forskydning, som finder Sted, naar man dømmer nu om disse Forhold ud fra de sørgelige Kendsgerninger, som Rets-sagen mod Glückstadt og Bankkommissionens Betænkning har fremført. Men var det nogen Fejl af mig den Gang, at jeg overlod Glückstadt at ordne dette Laan? Hvem var Glückstadt? Det var den Mand, som ved kongelig Resolution af 12. Marts 1920 — altsaa udstedt under det radikale Ministerium — havde faaet overdraget at føre den vigtigste finansielle Forhandling, som vi i lange Tider havde ført her i Danmark. Forhandlingen med de allierede Magter angaaende Fastsættelsen af Erstatningssummen for Sønderjylland. Det var en Arv, jeg overtog fra min Forgænger. Men trods alt, hvad der er sket siden hen, viger jeg ikke tilbage for at sige, at det var i denne Forbindelse en god Arv. Glückstadts Stilling var den Gang saaledes, at han, hvad ogsaa alle, ikke mindst fra radikal Side, erkendte, var bedst egnet til at bringe et saadant Laan i Stand paa Grund af sine udstrakte internationale Forbindelser — han havde jo Sæde i Folkeforbundets internationale Komité — og paa Grund af de nære Forbindelser, han havde med de mest fremragende Finansfolk i Europa.

Det var noget, som alle den Gang var fuldkommen paa det rene med, og som ikke